

LILLA EDETS
KOMMUN

Kallelse Kommunstyrelsen

Tid: tisdag 8 november 2022 kl. 13:00

Plats: Östra Roten, kommunhuset, Lilla Edet

Ärenden

Föredragande

Formalia

- 1 Upprop
- 2 Val av justerare och tid för justering
- 3 Godkännande av dagordningen
- 4 Anmälan av jäv

Ärenden

5	Mål och resursplan för Lilla Edets kommun 2023	2022/256	Jörgen Karlsson, ekonomichef
6	Information om Ukrainare bosatta i Lilla Edets kommun		Mai Lundell, enhetschef Kl 13.45-14.00
7	Guidning på kommunens nya webbplats/hemsida		Ellinor Östlund, kommunikationschef Kl 14.15-14.45

Julia Färjhage (C)

Ordförande

Mål och Resursplan Lilla Edets kommun 2023

Dnr KS 2022/256

Sammanfattning

Framtagandet av Mål- och Resursplanen för 2023 har arbetats fram genom budgetberedningen där representanter från respektive partier utsedda av kommunfullmäktige har deltagit.

Nedan beskrivs förslaget till Mål- och Resursplan 2023 kring de ekonomiska målen, de ekonomiska ramarna, den politiska viljeinriktningen samt förslag till uppdrag för nämnder och styrelser.

Kommunallagen kräver ett positivt resultat, men det anges inte hur stort det ska vara. Lilla Edet har haft flera år med svaga resultat med undantag för de två senaste åren. Soliditeten ligger på en relativt låg nivå jämfört med kringliggande kommuner och ser vi tillbaka de senaste 15 åren har soliditeten minskat från 40 procent till dagens 31,7 procent. Om skulden räknas med som finns i ansvarsförbindelsen, det vill säga den del av pensionsförpliktelsen som redovisas utanför balansräkningen, så är soliditeten 8,0 procent i Tertialrapport 2 det vill säga vid utgången av perioden Jan-aug 2022 vilket är en betydande förbättring jämfört med föregående år.

Jämfört med tidigare prognoser har det samhällsekonomiska läget förändrats kraftigt med hög inflation och räntehöjningar vilket urholkar den kommunala köpkraften.

Inflationstakten i september månad uppgick till 9,7 procent

Det nya pensionsavtalet innebär permanent högre kostnader för den avgiftsbestämda pensionen. då premien höjs från 4,5 procent till 6 procent under tak (7,5 inkomstbasbelopp) respektive från 30 till 31,5 procent på inkomst delar över tak. Det nya avtalets ökade kostnader svarar dock enbart för en liten del av kostnadsökningarna år 2023, då effekter av den kraftiga inflationen och ökade värdesäkringen dominerar stort. För Lilla Edets del innebär den senaste pensionsprognosen ökade kostnader med 23 mnkr jämfört med 2022.

Lilla Edets kommun har stora utmaningar de kommande åren för att få en balans mellan ekonomiska resurser och verksamhet. Det kommer att både krävas satsningar för att bemöta det demografiska trycket samt effektiviseringar inom befintlig verksamhet.

Enligt kommunallagen skall det för den kommunala verksamheten finnas mål och riktlinjer som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Begreppet ”god ekonomisk hushållning” har både ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsperspektiv.

Enligt kommunfullmäktiges riktlinjer krävs för att under räkenskapsåret ha uppnått god ekonomisk hushållning att:

- samtliga finansiella mål har uppnåtts under räkenskapsåret
- en övervägande del av verksamhetsmålen har uppfyllts under året, eller kommer att uppfyllas under den tidsperiod som anges i målformuleringen

Utifrån principen att varje generation själv skall bära sina kostnader och med hänsyn till kommunens finansiella ställning är de finansiella målen följande:

En fördelning av resurser till respektive nämnd görs endast för år 2023. Kommunfullmäktige beslutar om det kommunbidrag, alltså det nettokostnadsutrymme som respektive nämnd/styrelse tillåts förbruka under året, för att kommunens totala ekonomi skall vara i balans

Budgetförutsättningarna är följande:

- Redovisat resultat är lägst 2 procent av verksamhetens nettokostnad år 2023
- Soliditeten ska öka varje år för att på sikt nå en soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser i nivå med medelvärdet i Sveriges kommuner
- Beslutade mål för god ekonomisk hushållning dvs. att redovisat resultat är lägst 2 procent av verksamhetens nettokostnad 2023 samt att Soliditeten ska öka varje år för att på sikt nå en soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser i nivå med medelvärdet i Sveriges kommuner
- Skattesatsen är oförändrad 2023 på 22:37 kr per skattekrona
- Uppräkning av löner 3,0 procent (beräknas enligt SKR ligga på 3,0 procent)
- Kompensation ges för prisindex 2,7 procent (beräknas enligt SKR ligga på 2,7 procent)
- Ökade hyreskostnader för verksamhetslokaler hanteras inom befintliga budgetramar för respektive nämnd (beräknas öka med 10 procent enligt KPI)
- Ökningen av pensionskostnader och ökade personalomkostnadspålägg hanteras inom finansens.
- För 2023 beräknas invånarantalet uppgå till 14 513 för år 2024 öka till 14 563 samt 14 613 invånare år 2025
- Internräntan motsvarar SKR:s förväntningar av låneränteläget för kommunsverige.

Beslutsunderlag

Ekonomichefens tjänsteskrivelse daterad 2022-11-01

Mål och resursplan 2023

Ekonomiska konsekvenser

Budgetförslaget 2023 innebär ett budgeterat resultat på 0,0 mnkr. Ett för svagt ekonomiskt resultat innebär att kommunens förmåga att hantera svängningar i skatteintäkterna försvagas, upplåningsbehoven ökar och nämndernas långsiktiga planeringsförutsättningar beskärs.

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige fastslår

- Ekonomiska mål som anges i förslaget till Mål- och Resursplan 2023
- Övriga verksamhetsmål som anges i förslaget till Mål och Resursplan 2023
- Uppdrag som anges i förslaget till Mål och Resursplan 2023
- Att skattesatsen för år 2023 är oförändrad och fastställs till 22,37 procent
- Kommunbidrag avseende år 2023, exklusive kompensation för löneökningar och kapitaltjänstkostnader
  - a. Kommunfullmäktige till 920 tkr
  - b. Revision till 828 tkr
  - c. Kommunstyrelsen till 98 399 tkr
  - d. Överförmyndarnämnden till 1 700 tkr
  - e. Samhällsnämnden till 83 535
  - f. Socialnämnden till 356 046
  - g. Bildningsnämnden till 402 081 tkr
- Den centrala lönepotten till fastställs till 15 594 tkr
- Att nämndernas kommunbidrag uppräknas med kostnaden för löneökningar upp till 3,0 procent efter 2023 års löneökningar.
- Att RUR tas i anspråk med 11 940 tkr
- För 2023 fastställs även:
  - investeringsutrymmet till 153 590 tkr, varav 54 690 tkr inom skattefinansierad verksamhet och 98 900 tkr inom avgiftsfinansierad verksamhet.
  - kapitaltjänstkostnader till 4 485 tkr
  - exploateringsutgifterna till maximalt 9 500 tkr.
  - volymen på upplånat kapital till maximalt 300 mkr.
  - den ekonomiska planen för åren 2024 – 2025.
  - att Mål- och Resursplanen 2023 fastställs i allt övrigt

Jörgen Karlsson
Ekonomichef
jorgen.karlsson@lillaedet.se

Beslut expedieras till
Kommunchef
Revisionen
Sektorchefer
Samtliga nämnder och styrelser

LILLA EDETS
KOMMUN

Mål- och Resursplan 2023 samt flerårsplan för 2024–2025

Lilla Edets kommun

Datum: 2022-11-01

Dnr: KS 2022/256

Innehåll

Inledning	3
Styrmodell	3
Nuläge	4
Ny vision	5
Kommunfullmäktiges målområden och uppdrag	6
Inledning.....	6
Målområden.....	7
Uppdrag 2023.....	9
Finansiella mål och ekonomiska direktiv	10
Finansiella mål för god ekonomisk hushållning.....	10
Ekonomiska direktiv	11
Ekonomi	11
Ekonomi Lilla Edets kommun	11
Budgetförutsättningar 2023–2025	13
Skatteintäkter och statsbidrag	13
Resultatbudget, Balansbudget och Finansbudget för 2023–2025	15
Resultatbudget	15
Balansbudget.....	15
Ekonomiska resurser per nämnd och styrelse år 2023	17
Driftbudget 2023	17
Driftbudget med flerårsplan 2024–2025	18
Investerings- och exploateringsverksamheten	19
Investeringsbudget.....	19
Exploateringsbudget.....	22

Inledning

Styrmodell

För att säkerställa att en god ekonomisk hushållning uppnås ska, enligt kommunallagen, mål och riktlinjer för verksamheten samt finansiella mål anges.

Mål- och resursplanen är det övergripande styrdokumentet för styrning av utvecklingen i kommunen och dess bolag. Mål- och resursplanen omfattar vision, styrmodell, resurstilldelning, finansiella mål och ekonomiska direktiv, målområden, ekonomi och budgetförutsättningar.

Utgångspunkten i arbetet med styrmodellen är att kommunen huvudsakligen har två olika uppdrag att styra och leda utifrån:

- Styra och leda demokratin och samhällsutvecklingen
- Styra och leda utförandet av välfärdstjänster och service

Kommunfullmäktige ska i första hand formulera målområden och inriktningar för demokratin och samhällsutvecklingen och nämnderna/styrelsen ska utifrån sina respektive ansvarsområden formulera mål och inriktningar utifrån de välfärdstjänster och service som ingår i grunduppdraget.

Kommunfullmäktiges samhällsutvecklingsfrågor blir taktiska och operativa genom att kommunstyrelsen leder och samordnar samhällsutvecklingsarbetet genom en verksamhetsplan som beslutas av kommunstyrelsen. Kommunchefens ledningsgrupp arbetar strategiskt utifrån kommunstyrelsens uppdrag att leda och samordna vision och målområden. Istället för att bryta ner målområden i nämnderna så leder och samordnar ledningsgruppen arbetet genom projektstyrning.

Nämndernas/styrelsens mål och inriktning kring välfärds- och serviceuppdraget blir taktiska och operativa genom beslut av verksamhetsplan som sedan verkställs av förvaltningen.

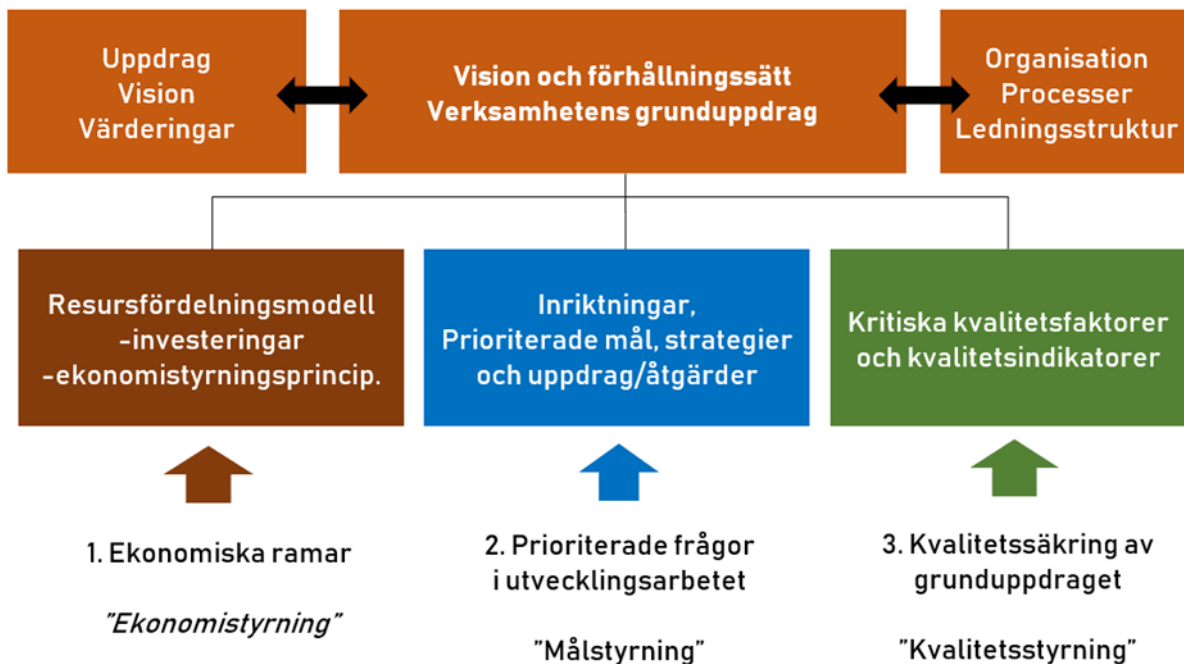
Alla verksamheter ska beskriva sitt grunduppdrag genom att göra en verksamhetsbeskrivning samt arbeta fram relevanta kvalitetsindikatorer med relevanta mätmetoder.

Styrmodellen blir således applicerbar på samtliga organisatoriska nivåer utifrån respektive grunduppdrag och inriktning. Uppföljning och rapportering sker enligt målstyrningsguiden.

Även om arbetet ska genomsyras av varje verksamhets unika uppdrag och förutsättningar så ska dessa arbetas fram utifrån överliggande organisatoriska nivåers styrdokument. Det innebär till exempel att hela organisationen har i uppdrag att analysera hur fullmäktiges vision och målområden påverkar den egna verksamheten och hur man kan bidra till kommunens samlade målluppfyllelse.

Utifrån Lilla Edets modell för verksamhetsstyrning så ska uppföljning ske av följande delar:

1. Ekonomiska ramar/detaljbudget, *Ekonomistyrning*.
2. Prioriterade målområden för utvecklingsarbetet med tillhörande strategier och åtgärder, *Målstyrning*.
3. Verksamhetens kvalitet utifrån grunduppdraget genom kritiska kvalitetsfaktorer med tillhörande kvalitetsindikatorer *Kvalitetsstyrning*.

Nuläge

Lilla Edet är en del av Göteborgsregionen, där Göteborg är den stora tillväxtmotorn. Lilla Edet är en utpendlingskommun, vilket innebär att det är fler som reser från kommunen till sitt arbete än vad det är som reser in till kommunen för att arbeta. Drygt 3 300 personer pendlar ut från kommunen och cirka 1 500 pendlar in. De flesta pendlingsrörelser sker söderut genom Götaälvdalen mot Göteborg och norrut till Trollhättan.

Lilla Edets kommun växer. Sedan 2012 har kommunen ökat i invånarantal. Sammantaget har befolkningen ökat med drygt 15 procent sedan dess vilket innebär i snitt 1,6 procent per år. Den största ökningen skedde mellan 2015–2016. Invånarantalet har fortsatt att öka vid årsskiftet 2021/2022 hade kommunen 14 509 invånare vilket är en ökning med 227 personer sedan föregående år. Invånarantalet förväntas fortsätta öka under de närmaste åren. I kommunens långsiktiga befolkningsprognos räknas med en 15 procentig befolkningsökning fram till 2030. Antalet invånare påverkar kommunens intäkter via skatte- och utjämningsystem, likväl som att antalet arbetade timmar och lönenivåerna i riket gör det.

Lilla Edets geografiska läge ger många samverkansarenor i olika frågor, där kommunen samverkar med både förbund och kommuner. I Göteborgsregionens kommunalförbund (GR) med 13 medlemskommuner sker samverkan men även med Fyrbodals kommunalförbund avseende socialtjänst och sjukvård. Tillsammans med Kungälv, Stenungsund och till viss del Tjörn drivs SOLTAK, ett gemensamt bolag med tjänster inom ekonomi, löner och IT. Kommunen samarbetar också med andra kommuner när det gäller säkerhet i det så kallade LOTS-samarbetet med Lilla Edet, Orust, Tjörn och Stenungsund. Det finns också ett Räddningstjänstförbund mellan Tjörn, Stenungsund och Lilla Edets kommuner.

Lilla Edets kommun har sedan ett antal år tillbaka en svag soliditet; innebärande att de tillgångar som finns är till stor del finansierade med lån. Eftersom kommunen växer finns fortsatt stora

investeringsbehov. För att kunna genomföra investeringarna behöver kommunen årligen ha goda ekonomiska resultat för att delvis kunna självfinansiera nytillkommande investeringar i högre omfattning och ta höjd för efterföljande kapitalkostnader och avskrivningar och därigenom förstärka soliditeten. Investeringsbehoven avser återinvesteringar i uttjänt utrustning, nyinvestering i nya exploateringsområden, skolor, IT-utrustning, gator, vägar och VA.

År 2020 och 2021 uppvisade kommunen goda ekonomiska resultat. 2020 redovisades ett överskott motsvarande 43,2 mnkr och bokslutet för 2021 uppvisade ett positivt resultat motsvarande 71,7 mnkr. Resultaten är till stor del hänförliga till pandemins effekter med ökade generella statliga bidrag. För att återställa de tidigare negativa resultaten och arbeta för en långsiktigt hållbar ekonomi har ett omfattande omställningsarbete initierats under 2020. Effekten av det pågående omställningsarbetet har resulterat i att verksamhetens nettokostnadsökningar har legat på en låg nivå 2020 och 2021.

Arbetet kommer att fortsätta även de kommande åren i syfte att säkra kommunens förmåga att, med stabil ekonomi, växa och tillhandahålla service åt kommunens invånare. Räntenivåerna på upplånat kapital bedöms ligga på en förhållandevis låg stabil nivå ännu en tid, vilket är positivt med tanke på kommande investeringsvolymmer.

Omställningsarbetet har genomförts på nämnds nivå, då nämndernas samlade resultat har varit negativa de senaste åren. År 2021 var överskottet i den skattefinansierade nämndverksamheten 19,7 mnkr (11,3 mnkr 2020).

År 2021 låg den samlade skattesatsen för invånarna på 33,85 procent, vilket kan jämföras med Sverigemedel på 32,27 procent. Lilla Edets kommuns skattesats som är relativt hög, vilket innebär att kommunen fortsatt behöver arbeta för att begränsa kostnadsutvecklingen snarare än öka intäkterna genom att höja skatten.

Ny vision

Den 14 juni 2021 antog kommunfullmäktige en ny vision för Lilla Edets kommun. Den gemensamma ledstjärna som ska peka ut riktningen för utvecklingen av vårt samhälle.

Göta älvdalens pärla – vi gör det tillsammans!

Visionsberättelsen som sätter ord på det samhälle vi tillsammans ska jobba för att uppnå:

Ur älven har vi hämtat kraft och energi i alla tider. Med samma kraft och ett starkt engagemang skapar vi tillsammans ett gott liv och en hållbar framtid – både på ett personligt plan och för ett attraktivt samhälle. Ett liv och samhälle där alla känner sig välkomna, trivs, utvecklas och mår bra.

Här erbjuds god service och tillgänglighet för en väl fungerande vardag, så vi får tid för varandra och allt som ger oss livskvalité och glädje i livet. Genom inflytande och delaktighet har vi alla en möjlighet att påverka vårt samhälles utveckling i en positiv riktning.

Vi njuter av vår vackra älvmiljö och rika natur som vi tar väl hand om, lever nära och i samklang med. Vi känner också stolthet för vår unika historia. En historia som vi tar vara på, minns, synliggör och delar med oss av. Lilla Edets kommun är Göta älvdalens pärla.

Vi ska tillsammans uppnå visionen genom:

Nytänkande

Vi är kreativa och tänker nytt. Med mod vågar vi prova nya idéer och lösningar. Vi är nyfikna och vill hela tiden utvecklas.

Medskapande

Vi har alla möjlighet att bidra och påverka och utgör alla en viktig del av vårt samhälle. Det finns en öppenhet och vi lyssnar till varandra. Med kraft, energi och engagemang går vi från ord till handling.

Hållbart

Vi arbetar för att skapa en långsiktigt hållbar samhällsutveckling som omfattar såväl människan, miljön och ekonomin. Vi eftersträvar att ligga steget före, arbeta förebyggande och stärka det som är positivt. Våra resurser använder vi på ett effektivt och hållbart sätt.

Kommunfullmäktiges målområden och uppdrag

Inledning

Lilla Edets kommun är en kommun med fantastiska möjligheter. Vi har en geografiskt attraktiv placering med närhet till Göteborg men även till flera mindre städer. Vi har vår vackra älv och fantastiska naturområden vilket gör kommunen attraktiv att leva och bo i. Vi har fördelen med korta beslutsvägar och möjligheten till samordning och samarbete.

Vi har också stora utmaningar. Vi har allt för låga resultat i våra skolor, vi har ett allt för högt ohälsotal bland våra invånare. Det finns ett missnöje och misstroende i kommunen som behöver vändas. Kommunen har en svag och sårbar ekonomi som behöver stärkas.

Vi behöver ta oss an våra stora utmaningar samtidigt som vi tar tillvara våra fantastiska möjligheter. Vi behöver fatta beslut som är långsiktigt hållbara och satsa mer av våra resurser på det förebyggande och främjande arbetet.

Vi vill att Lilla Edets kommun ska vara en kommun där medborgarna får komma till tals, där vi lyssnar på varandra. Där dialog och tillit står i fokus. Där civilsamhället och näringslivet är starkt. Vi uppskattar alla de initiativ och det arbete som görs i ideella föreningar, i småföretag, i familjen och av enskilda. Vi vill ta bättre vara på de initiativ som tas och det arbete som görs för att förbättra vår kommun. Tillsammans är vi starka och tillsammans kan vi göra skillnad.

Kommunen behöver vara en attraktiv arbetsgivare. För oss är medarbetarinflytande viktigt. Det finns så fantastiskt mycket kompetens i kommunorganisationen och idéerna om hur vi effektiviserar och förbättrar kommunens service finns många gånger ute i verksamheterna. Medarbetarna behöver känna att de får komma till tals och att deras idéer tas på allvar. Då blir vi en attraktiv arbetsgivare.

I det kommunala arbetet vill vi att jämställdhet, jämlikhet och serviceanda ska prägla organisationen och arbetet. Det är viktigt att alla som jobbar i kommunen har en förståelse för att kommunen är en serviceorganisation till våra medborgare.

Målområden

Utgångspunkten i arbetet med styrmodellen är att kommunen huvudsakligen har två olika uppdrag att styra och leda utifrån:

- Styra och leda demokratin och samhällsutvecklingen
- Styra och leda utförandet av välfärdstjänster och service

Kommunfullmäktige ska i första hand formulera målområden och inriktningar för demokratin och samhällsutvecklingen och nämnderna/styrelsen ska utifrån sina respektive ansvarsområden formulera mål och inriktningar utifrån de välfärdstjänster och service som ingår i grunduppdraget. För mandatperioden formulerar kommunfullmäktige fyra målområden inom demokrati- och samhällsutvecklingsuppdraget vilka presenteras nedan.

Bra boende och livsmiljö

Kommunen befinner sig sedan ett antal år i en stark tillväxtfas som ställer krav på gemensamma processer och långsiktighet för att utveckla attraktiva livsmiljöer. Bostadsbyggande och infrastruktur planeras tillsammans med samhällsservice så att behoven av förskolor, skolor och omsorg tillgodoses.

Indikator:

- Förbättra resultatet i Nöjd regionindex (NRI)
- Förbättra resultatet i SCBs medborgarundersökning "Kommunen är en bra plats att bo och leva på"
- Andelen invånare 16-84 år som avstår från att gå ut ensam ska minska

Ökad hälsa och välbefinnande

Genom samsyn och samordning av resurser stärker och förbättrar vi hälsoläget i kommunen. Inriktningen på insatserna är förebyggande och har barn och unga och deras familjer i fokus. Barn och unga känner att de får stöd, får synas och får ta plats. En av de viktigaste faktorerna för god hälsa är att klara av skolan. En trygg och bra skolgång tillsammans med en meningsfull fritid lägger grunden till självkänsla, utveckling och inflytande över sin egen vardag.

Indikator:

- Andelen invånare med bra självskattat hälsotillstånd ska öka
- Andelen invånare 16-84 år med gott psykiskt välbefinnande ska öka
- Andelen elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram ska öka
- Andelen elever i åk 9 som uppger positiva svar på frågan "Jag känner mig trygg i skolan" ska öka
- Andelen invånare med fetma ska minska
- Andelen invånare 16-84 år med avsaknad av tillit till andra ska minska
- Antalet elever som deltar i hälsofrämjande aktiviteter kopplat till Generation Pep ska öka

Hållbar miljö

Alla har ett gemensamt ansvar för att bygga ett hållbart samhälle. Lilla Edets kommun ska vara en kommun i framkant ur ett miljöperspektiv. Vårt miljöarbete bidrar till ett ökat miljöengagemang för att skapa ett mer hållbart levnadssätt i hela kommunen.

Indikator:

- Förbättrat resultat i mätningen "Sveriges miljöbästa kommun". Resultatet ska ses som en sammanvägd bedömning av placering i rankingen och poäng i relation till maximal poäng i enkäten.
- Utsläpp till luft av växthusgaser ska minska (ton CO₂-ekv/inv)
- Andelen fossiloberoende fordon i kommunorganisationen ska öka
- Andelen livsmedel producerade i Sverige som används i kommunens måltidsverksamhet ska öka
- Andelen sjöar med god ekologisk status ska öka

Attraktivt företagsklimat

Fler och växande företag är avgörande för utveckling, tillväxt och en förbättrad välfärd. Ett attraktivt företagsklimat ger människor möjligheten att försörja sig genom eget arbete. Kommunen samverkar aktivt för en ökad service som underlättar och förenklar för företagare.

Indikator:

- Förbättra eller behålla resultatet i Insiktsmätningen
- Förbättrat resultat i rankingen Svenskt Näringslivs undersökning Företagsklimat
- Förbättrat resultat i sammanfattande omdömet i Svenskt Näringslivs undersökning Företagsklimat

Uppdrag 2023

Öka digitaliseringen

Utifrån digitaliseringsstrategin skapa ett bättre helhetsperspektiv och få bättre effekt av digitaliseringen och på så sätt ge kommuninvånarna bästa möjliga service. Under 2023 ska varje nämnd anta en digitaliseringsplan kopplat till strategin. Under 2023 ska kommunen fokusera på att utveckla en god service och tillgänglighet genom den samlade webbplatsen för "Mina sidor". Utbudet av antalet e-tjänster ska öka inom samtliga sektorer. Kommunens digitala mognad och den digitala kompetensen hos medarbetarna ska öka. Kommunens verksamheter ska under 2023 genomföra digitala utbildningar och traditionella utbildningstillfällen. Arbetet samordnas av digitaliseringsberedningen (KSAU).

Verka för ett Lilla Edet fritt från våld

Våld i olika former är ett utbrett problem i kommunen och har varit det under en längre tid. Framför allt våld i nära relation är ett stort problem, det vittnar de många orosanmälningarna till socialtjänsten om men även resultaten i den senaste CAN-undersökningen (2019) oroar. Där framkommer det att 21 procent av ungdomarna upplevt hot om våld eller våld en eller flera gånger inom familjen. Kommunens våldspreventiva arbete tar sin utgångspunkt i Jämställdhetsstrategin och Handlingsplanen för ett Lilla Edet fritt från våld. Det sektorsövergripande våldspreventiva arbetet ska vara än mer samordnat och långsiktigt. Det ska erbjudas kompetensutveckling inom organisationen och till civilsamhället, genomförs kommunikationsinsatser för att nå kommuninvånare samt erbjudas tidiga insatser i våra verksamheter. Vi ska förebygga våld och fånga upp signaler om utsatthet och våld i ett tidigt skede.

Fortsätta heltidsresan

Genom Heltidsresan fortsätta det kommunövergripande arbetet att tillsammans med de fackliga organisationerna öka andelen anställda i Lilla Edets kommun som arbetar heltid. Det långsiktiga målet är att alla som vill jobba heltid ska ges möjlighet att göra det. Under 2023 ska alla inom socialnämndens verksamheter som vill jobba heltid ges möjlighet till det.

Fortsätta implementera Lilla Edet-modellen

Barn och unga ska få adekvat, individuellt och långsiktigt stöd. Samhällets samlade insatser till barn och unga behöver anpassas till de behov barn och unga har, både när det gäller innehåll och form. Stödet skall utgå från barnens behov i alla lägen och inte begränsas av organisatoriska strukturer. Under 2022 startades implementeringen av Lilla Edetmodellen i kommunens verksamheter kopplat till barn mellan 0-6 år. Under 2023 ska arbetet med modellen fortsätta utvecklas och fördjupas.

Höja Frisktalet bland kommunens anställda

Pandemin har bidragit till att sjuktalen har ökat i många kommuner. Lilla Edets kommun har i dagsläget ett högre sjuktal än övriga kommuner inom Göteborgsregionen. Under 2023 skall samtliga sektorer fokusera på att höja frisktalet både inom respektive sektor samt i hela förvaltningsorganisationen.

Finansiella mål och ekonomiska direktiv

Enligt kommunallagen skall det för den kommunala verksamheten finnas mål och riktlinjer som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Begreppet ”god ekonomisk hushållning” har både ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsperspektiv.

Enligt kommunfullmäktiges riktlinjer krävs för att under räkenskapsåret ha uppnått god ekonomisk hushållning att:

- samtliga finansiella mål har uppnåtts under räkenskapsåret
- en övervägande del av verksamhetsmålen har uppfyllts under året, eller kommer att uppfyllas under den tidsperiod som anges i målformuleringen.

Finansiella mål för god ekonomisk hushållning

En stabil ekonomisk utveckling är en förutsättning för kommunens framtida verksamhet samt för att nå de mål som anges i Mål- och Resursplanen. För att bygga upp en ekonomisk stabilitet, och därigenom bland annat minska riskerna för en allt för ryckig styrning samt minska behovet av att låna kapital till bl.a. investeringar, krävs ett ekonomiskt överskott. Verksamhetens nettokostnad, i resultaträkningen, omfattar summan av samtliga intäkter och kostnader som genereras i verksamheten. Däri ingår alltså inte intäkter och ersättningar i det kommunala utjämningsystemet samt finansiella poster. Kommunens redovisade resultat omfattar kommunens samtliga intäkter och kostnader.

Finansiella mål finns också för att de framtida generationerna inte ska belastas med kostnader som förbrukas av dagens generation. God ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv innebär bland annat att varje generation själv måste bära kostnaderna för den service som den konsumerar. Kommunen skall ange en tydlig ambitionsnivå för den egna finansiella utvecklingen och ställningen i form av mål.

Målformuleringarna bör utgå från vad som i normalfallet är att betrakta som god ekonomisk hushållning, anpassat till kommunens egna förhållanden och omständigheter.

Utifrån principen att varje generation själv skall bära sina kostnader och med hänsyn till kommunens finansiella ställning är de finansiella målen följande:

Redovisat resultat är lägst 2 procent av verksamhetens nettokostnad år 2023

2023 års resultat ska vara lägst 2 procent av verksamhetens nettokostnad. Kommunens behöver stärka sina resultat på sikt. För att nå dit behöver vi arbeta strategiskt och långsiktigt med effektiviseringar av verksamheterna. Vi måste bromsa kostnadsökningarna för att lyckas. En utgångspunkt att arbeta utifrån är att nettokostnadsökningarna inte får överstiga 2 procent varje enskilt år.

Soliditeten ska öka varje år för att på sikt nå en soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser i nivå med medelvärdet i Sveriges kommuner.

Soliditeten är ett mått på kommunens ekonomiska styrka på sikt. Den visar hur stor del av de totala tillgångarna som kommunen äger, d.v.s. det egna kapitalet i förhållande till totala tillgångar. De faktorer som påverkar soliditeten är resultatutvecklingen, tillgångarnas och skuldernas förändring. Strävan är att minska skuldbelastningen och därmed frigöra utrymme på driftresultatet.

Ekonomiska direktiv

En absolut förutsättning är att de fördelade resurserna och de ekonomiska direktiven följs av hela organisationen. Därför är nedanstående direktiv oavvisliga krav på nämnder och förvaltningar:

Nämnden tilldelas ett kommunbidrag (budgetram) av kommunfullmäktige för verksamheten. Investeringsanslag fastställs av kommunfullmäktige för respektive verksamhetsområde. Nämndens uppgift under året är att inom kommunbidragets ram bedriva verksamhet enligt beslutade mål, strategier och verksamhetsplan. Kommunbidraget inkluderar även kapitalkostnader.

Ansvarig nämnd äger rätt att fritt omdisponera resurser inom tilldelad budgetram. Anslagsbindningsnivån blir därmed respektive nämnd. Tilldelat anslag utgör den yttersta restriktionen för verksamheten. Om resurserna inte räcker till den planerade/pågående verksamheten måste nämnden vidta åtgärder så att verksamheten ryms inom tilldelad ram.

Nämnden är skyldig att se till att inga beslut fattas som kräver ekonomiska resurser utan att finansieringen är klarlagd. Tilläggsanslag under löpande budgetår ges i princip endast då en nämnd eller styrelse får nya verksamhetsuppgifter.

Ekonomi

Ekonomi Lilla Edets kommun

Lilla Edets kommun uppvisade ett resultat på 71,7 mnkr för år 2021 (föregående år 43,2mnkr) vilket är 58,2 mnkr bättre än budgeterat. Överskottet är i huvudsak hänförligt till statliga medel som har kompenserat för lägre utfall av skatteintäkterna med anledning av coronapandemin. Skatteintäkterna och utjämning för 2021 var 27,6 mnkr högre än budgeterat.

Nämndernas nettokostnader har ökat med 1,3 procent (föregående år minskning 0,5 procent) jämfört med föregående år. Kostnadsökningen beror till stor del på att kostnaderna inom socialnämnden och samhällsnämnden har blivit högre samtidigt som bildningsnämnden har lägre kostnader än tidigare år.

I utfallet ingår överskott från exploateringsverksamheten med 2,3 mnkr.

Lilla Edets kommun står inför stora utmaningar de kommande åren. Det planeras stora investeringar inom framför allt VA-verksamheten samtidigt som nämndverksamheten har uppvisat en svag budgetföljsamhet de senaste åren med undantag för 2020 och 2021. Kommunen har sedan ett antal år tillbaka en svag finansiell ställning. Dessa faktorer gör att det kommer att ställas stora krav på Lilla Edets kommun att bedriva verksamheten med god kvalitet och ett effektivt resursutnyttjande. Den demografiska utvecklingen i kommunen kräver en god planering och ekonomisk styrning.

Årets resultat, Mnkr	2021	2020	2019
Årets resultat	71,7	43,2	-15,8
Årets resultat enligt balanskravet	71,7	43,2	-16,2

Lilla Edets kommun redovisar en positiv resultatutveckling under 2020 och 2021. En viktig förklaring till det förbättrade resultatet under 2020 och 2021 var att kommunen erhöll generella och riktade statsbidrag för att hantera Covid-19. För att uppnå god ekonomisk hushållning enligt kommunallagens bestämmelser beslutade fullmäktige bland annat att Lilla Edets kommun under 2021 skulle uppvisa ett resultat på 1,5 procent av verksamhetens nettokostnader. Resultatet 2021 motsvarar 8,4 procent av verksamhetens nettokostnader vilket är betydligt högre än kommunfullmäktiges uppsatta mål.

Soliditet procent	2021	2020	2019
Soliditet	31,7	22,3	19,1
Soliditet inkl. ansvarsförbindelsen	1,9	-10,7	-20,9

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme. Den visar hur stor del av kommunens tillgångar som finansierats med egna medel i form av eget kapital. Ett viktigt kriterium för god ekonomisk hushållning är att soliditeten över en längre period inte försvagas utan utvecklas i positiv riktning. Detta innebär då att kommunen blir mindre skuldsatt och ökar sitt finansiella handlingsutrymme inför framtiden. Soliditeten ligger på en relativt låg nivå jämfört med kringliggande kommuner och ser vi tillbaka de senaste 15 åren har soliditeten minskat från 40 procent till dagens 31,7 procent. Om skulden räknas med som finns i ansvarsförbindelsen, det vill säga den del av pensionsförpliktelsen som redovisas utanför balansräkningen, så är soliditeten 1,9 procent vilket är en betydande förbättring jämfört med föregående år.

Det är av största vikt att kommunen fortsätter att förstärka sitt finansiella utrymme, eftersom de närmaste åren förväntas bli tuffa på grund av att kommunerna står inför utmaningar som fortsatt ökade investeringar och ökade behov hänförliga till befolkningsförändringar. Detta innebär att kostnaden för kommunala tjänster kommer att öka betydligt snabbare än tidigare.

Skatte- och nettokostnadsutveckling	2021	2020	2019
Skatteintäkter och generella statsbidrag	5,4 %	5,8 %	2,7 %
Nettokostnadsutveckling	1,5 %	-0,7 %	5,7 %

För en stabil ekonomisk utveckling kan inte verksamhetsresultatet (nettokostnaderna) tillåtas att öka i snabbare takt än skatter och utjämningar. Verksamhetens nettokostnad ökade med 1,5 procent under 2021, vilket är en relativt låg nettokostnadsutveckling. Skatteintäkter och generella statsbidrag ligger på en hög nivå och ökade med 5,4 procent under året, vilket är något lägre än ökningen föregående år. Ökningen beror i huvudsak på att statliga medel har tillförts för att kompensera för lägre utfall av skatteintäkterna med anledning av coronapandemin. Skatteintäkterna för 2021 har ökat 4,9 procent jämfört med 2020, medan generella statsbidrag och utjämning har ökat med 7,2

procent. Sveriges kommuner och regioners (SKR:s) bedömning i den senaste skatteunderlagsprognosen som kom i april 2022 visar på en betydligt starkare skatteunderlagstillväxt för åren 2022–2024 än tidigare bedömningar för att dämpas något år 2025.

Budgetförutsättningar 2023–2025

Lilla Edets kommun har fortsatt ett stort behov av att styra sin verksamhet så att verksamhetens mål och skattemedel står i samklang med varandra. Befolkningsprognos, skatteberäkningar och verksamheternas volymförändringar ligger till grund för kommunstyrelsens förslag till budgetramar för 2023. (SKR:s skatteunderlagsprognos från oktober). Den senaste skatteunderlagsprognosen från SKR innebär stora förändringar för kommunsektorn där den höga inflationen urholkar köpkraften samt innebär kraftigt ökade pensionskostnader. Pensionskostnadens ökning har två förklaringar. Det nya avtalet AKAP-KR är något dyrare än tidigare avtal, men till största del beror ökningen på en ny värdering av sektorns pensionsskuld. De förmånsbestämda avtalspensionerna är värdesäkrade med prisbasbeloppet, vilket betyder att pensionskulden växer när prisbasbeloppet höjs.

Budgetförutsättningarna är följande:

- Beslutade mål för god ekonomisk hushållning dvs. att redovisat resultat är lägst 2 procent av verksamhetens nettokostnad 2023 samt att Soliditeten ska öka varje år för att på sikt nå en soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser i nivå med medelvärdet i Sveriges kommuner
- Skattesatsen är oförändrad 2023 på 22:37 kr per skattekrona
- Uppräkning av löner 3,0 procent (beräknas enligt SKR ligga på 3,0 procent)
- Kompensation ges för prisindex 2,7 procent (beräknas enligt SKR ligga på 2,7 procent)
- Ökade hyreskostnader för verksamhetslokaler hanteras inom befintliga budgetramar för respektive nämnd (beräknas öka med 10 procent enligt KPI)
- Ökningen av pensionskostnader och ökade personalomkostnadspålägg hanteras inom finansens.
- För 2023 beräknas invånarantalet uppgå till 14 513 för år 2024 öka till 14 563 samt 14 613 invånare år 2025
- Internräntan motsvarar SKR:s förväntningar av låneränteläget för kommunsverige.

Lönekostnader

För 2023 kommer kostnaderna för löneökningarna att beräknas samt avsättas centralt. De kommer sedan att fördelas ut efter avslutade löneförhandlingar, dock med ett tak på 3,0 procent i löneökningar för varje nämnd. Vad som avses är resultatet av de förhandlingar mellan arbetsgivare och arbetstagarorganisationer som avser löneökningarna för befintlig personal.

Skattesats, taxor och avgifter

Skattesatsen lämnas oförändrad på 22,37 procent. Taxorna fastställs i samband med kommunfullmäktiges möte i juni.

Skatteintäkter och statsbidrag

I beräkningen av skatter och statsbidrag för åren 2023–2025 har övergripande antaganden varit utgångspunkten:

- Befolkningsprognosen för budgetåren 2023–2025 baseras på egna antaganden om befolkningstillväxt
- Utdebiteringen är 22:37 för hela planperioden.
- Skatteunderlagsprognosen bygger på Sveriges kommuner och regioners bedömningar i cirkulär 22:37 daterad 2022-10-20
- I statsbidrag och generella utjämningen ingår även den kommunala fastighetsavgiften

Disponering av resultatutjämningsreserven

Enligt kommunallagen får medel från en resultatutjämningsreserv (RUR) användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel. När detta får göras måste framgå av de egna riktlinjerna för RUR som beslutas av fullmäktige. Ett sätt att avgöra om RUR får disponeras är att jämföra utvecklingen av det årliga underliggande skatteunderlaget för riket med den genomsnittliga utvecklingen de senaste tio åren. Med en sådan tillämpning får reserven användas om det årliga värdet väntas understiga det tioåriga genomsnittet. Med nuvarande prognos skulle det vara möjligt för 2023 och 2025. En annan förutsättning är att medlen från RUR ska täcka ett negativt balanskravsresultat. Lilla Edets kommuns RUR uppgår till 20 mnkr.

Förändring i procent per år

	2021	2022	2023	2024	2025
Snitt 10 år	4,1	4,2	4,4	4,3	4,4
Årlig ökning	5,6	5,7	3,1	4,5	4,1
Differens	1,5	1,5	-1,2	0,2	-0,3

Under 2023 och 2025 är rikets underliggande skatteunderlags utvecklingen lägre än ett tioårigt genomsnitt. Då är det möjligt att använda RUR.

Lokala riktlinjer för disponering av RUR

För Lilla Edets kommun tillämpas modellen att en prognos av det årliga underliggande skatteunderlaget för riket, jämfört med den genomsnittliga utvecklingen de senaste tio åren, används som riktvärde för när uttag ska få göras ur RUR. Om prognosen understiger genomsnittet får reserven användas. En disponering av RUR får budgeteras om prognosen under budgetarbetet understiger det tioåriga genomsnittet.

För Lilla Edets kommun gäller vidare att medlen från RUR ska täcka negativa resultat, det vill säga så mycket som krävs för att balanskravsresultatet ska komma upp till noll. Detta gäller såväl i budgeten som i årsredovisningen.

Två kriterier ska alltså vara uppfyllda:

- 1) förändringen av årets underliggande skatteunderlag ska understiga den genomsnittliga utvecklingen de senaste tio åren
- 2) balanskravsresultatet ska vara negativt och reserven får användas för att nå upp till ett nollresultat (eller så långt som reserven räcker).

Skatteprognos (tkr)	2023	2024	2025
Skatteintäkter	764 377	808 356	843 703
Statsbidrag och generella utjämningen	236 234	233 445	237 593
Antal invånare	14 513	14 563	14 613

Resultatbudget, Balansbudget och Finansbudget för 2023–2025

Nedan följer resultatbudget och balansbudget samt finansieringsbudget för budgetåret 2023 och planperioden 2024 och 2025. Resultatbudgeten bygger på SKR:s senaste skatteunderlagsprognos om prognosticerade pris- och löneökningar för åren 2023–2025. Nedanstående tabeller redovisas i tusen kronor (tkr).

Resultatbudget

Vi följer Lagen om Kommunal Bokföring och Redovisning (LKBR), i övrigt följer vi samma redovisningsprinciper i delårsrapporten som i årsredovisning 2021.

RESULTATBUDGET	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Verksamhetens intäkter	193 100	187 894	192 967	198 177	203 528
Verksamhetens kostnader	-1 022 900	-1 146 948	-1 186 853	-1 223 558	-1 260 004
Avskrivningar	-20 200	20 800	-22 800	-28 000	-29 500
Verksamhetens nettokostnader	-850 000	-938 254	-1 016 686	-1 053 381	-1 085 976
Skatteintäkter	699 100	727 325	764 362	808 356	843 703
Statsbidrag och utjämning	225 100	223 250	236 234	233 345	237 593
Finansiella intäkter	4 400	11 050	11 050	11 050	11 050
Finansiella kostnader	-7 000	-6 900	-6 900	-6 900	-6 900
Årets resultat	71 600	16 471	-11 940	-7 530	-530
RUR			11 940	7 530	530
Årets Resultat efter RUR			0	0	0
Resultat i % av verksamhetens nettokostnad	8,42%	1,76%	0,0%	0,0%	0,0%
Resultatmål			2,0%	2,0%	2,0%

Balansbudget

Balansbudget	Budget	Plan	Plan
	2023	2024	2025
Tillgångar			
Anläggningstillgångar	578 600	750 200	865 700
Statlig infrastruktur	4 000	4 000	4 000
Omsättningstillgångar	77 900	64 600	48 000
Summa tillgångar	660 500	818 800	917 700
Eget kapital och skulder			
Eget kapital	169 500	169 500	169 500
Långfristiga skulder & avsättning för pension	312 000	368 300	543 200
Kortfristiga skulder	179 000	281 000	205 000
Summa eget kapital och skulder	660 500	818 800	917 700
Soliditet	25,66%	20,70%	18,47%

Finansieringsbudget	Budget	Plan	Plan
	2023	2024	2025
Tillförda medel			
Årets resultat	0	0	0
Justering för ej likvidpåverkande poster			
Avskrivningar som belastar resultatet	-22 800	-28 000	-29 500
Minskning anläggningstillgångar	0	0	0
Minskning av omsättningstillgångar	0	0	0
Ökning långfristiga skulder	0	0	0
Summa tillförda medel	-22 800	-28 000	-29 500
Använda medel			
Nettoinvesteringar	-152 890	-103 830	-90 790
Ökning av omsättningstillgångar	-10 000	-10 000	-5 000
Minskning långfristiga skulder	0	0	0
Summa använda medel	-162 890	-113 830	-95 790
FÖRÄNDRING AV RÖRELSEKAPITAL	-185 690	-141 830	-125 290

Ekonomiska resurser per nämnd och styrelse år 2023

En fördelning av resurser till respektive nämnd görs endast för år 2023. Kommunfullmäktige beslutar om nedanstående kommunbidrag, alltså det nettokostnadsutrymme som respektive nämnd/styrelse har till sitt förfogande under året.

Det kommunbidrag som nämnd och styrelse tilldelats är det utrymme som den har att förhålla sig till. Kommer det ett läge där valet mellan nämndens målpuffyllelse och ekonomiskt utrymme ställs mot varandra, så är det ekonomiska utrymmet överordnat. Samtliga nämnder förutsätts att vidta åtgärder för att uppnå en ekonomi i balans. Detta kan då leda till att nämnden måste besluta om förändrade målsättningar.

Nedanstående tabell visar den förändring som respektive nämnd erhåller 2023 gentemot budget 2022.

Driftbudget 2023

Driftbudget 2023	Budget 2022	Budget 2023					Tillskott/effektiveringar	Tillskott/effektiveringar	BUDGET 2023
		Index	löneindex till lönepott	Löneindex 3 mån från 2022	Äskande 2023				
Kommunfullmäktige	907	26	-12					920	
Valnämnd	300	0			-300			0	
Revision	810	22	-4					828	
Kommunstyrelsen	99 063	3 035	-938	139	-1 900		-1000	98 399	
Överförmyndarnämnden	1 665	56	-21					1 700	
Samhällsnämnd	80 014	1 961	-669	265	5 225	-261	-2 000	83 535	
Socialnämnden	331 738	10 580	-7 359	1 112	10 500	-525	10 000	356 046	
Bildningsnämnden	389 797	12 013	-6 909	1 080	13 500	-7 400		402 081	
Kapitalkostnad	1 485					3 000		4 485	
Löneindex 2021	594							0	
Index 2022	3 381							0	
Index 2023								15 594	
Index 2024									
Index 2025									
Summa Nämnder	909 754	27 692	-15 912	2 596	27 025	-5 186	7 000	-963 588	
Index									
Finans	-28 500							-53 098	
Skatteintäkter	727 325							764 362	
Generella stb/ utjämnings- & fastighetsavgift	223 250							236 234	
Finansiella intäkter	11 050							11 050	
Finansiella kostnader	-6 900							-6 900	
Finansnetto	926 225							951 648	
RUR								11 940	
Budgeterat resultat	16 471							0	
Utfall								0,00%	
Resultatmål								2,00%	

Not. Om statsbidraget *Säkerställa en god vård och omsorg av äldre personer* kvarstår 2023 ska socialnämndens ram minskas med 5,3 mnkr.

Äskandena från nämnderna motsvarar de bedömda kostnaderna för de bedömda volymförändringarna 2023. Utöver kompensation för pris och löneökningar (27,7mnkr) förstärks nämndernas budgetramar med 25,8 mnkr kopplat till ökade volymer. Äskanden skall även hantera ökade kostnader hänförliga till inflationen som framförallt påverkar kostnaderna för verksamhetslokaler

Samhällsnämnden och Socialnämnden får täckning för 95% av sina bedömda kostnader för volymökningar 2023. Bildningsnämnden får täckning för hela sin bedömda kostnad för volymökningar 2023 men ramen justeras med 7,4 mnkr för att anpassas till det beräknade överskottet i nämnden för 2022 i Tertialrapport 1 2022. (Det prognostiserade överskottet för

bildningsnämnden i Tertialrapport 1 var 12 mnkr och av dem beräknas 4,6 mnkr vara engångsintäkter.)

Utöver detta kommer följande förändringar att ske:

- Kommunstyrelsens föreslås få ett effektiviseringskrav motsvarande 1 000 tkr
- Samhällsnämnden föreslås få ett effektiviseringskrav motsvarande 2 000 tkr
- Socialnämnden får ett tillskott motsvarande 10 000 tkr

För att klara hanteringen av ökade kostnader för inflation kopplat till högre pensionskostnader samt lägre befolkningstillväxt än tidigare prognoser kommer kommunens resultatutjämningsreserv att utnyttjas.

DRIFTBUDGET 2023

	BUDGET 2023	Plan 2024	Plan 2025
Driftbudget 2023			
Kommunfullmäktige	920	920	920
Valnämnd	0	0	0
Revision	828	828	828
Kommunstyrelsen	98 399	100 399	100 399
Överförmyndarnämnden	1 700	1 700	1 700
Samhällsnämnd	83 535	86 927	86 202
Socialnämnden	356 046	357 496	357 496
Bildningsnämnden	402 081	407 431	413 191
Kapitalkostnad	4 485	7 485	8 245
Index 2023	15 594	15 594	15 594
Index 2024		31 500	31 500
Index 2025			27 900
Summa Nämnder	-963 588	-1 010 281	-1 043 976
Index			
Finans	-53 098	-43 100	-42 000
Skatteintäkter	764 362	808 356	843 703
Generella stb/ utjämnings & fastighetsavgift	236 234	233 345	237 593
Finansiella intäkter	11 050	11 050	11 050
Finansiella kostnader	-6 900	-6 900	-6 900
Finansnetto	951 648	1 002 751	1 043 446
RUR	11 940	7 530	530
Budgeterat resultat	0	0	0
Utfall	0,00%	0,00%	0,00%
Resultatmål	2,00%	2,00%	2,00%

Driftbudget med flerårsplan 2024–2025

Nedan tabell visar driftsbudget 2023 samt flerårsplan 2024–2025. Nämnderna kompenseras med löneökningar motsvarande 3,0 procent respektive kompensation för prisökningar motsvarande 2,7 procent 2023. För 2024 kompenseras nämnderna med löneökningar 3,1 procent och för prisindex 3,3 procent, motsvarande ökning för 2025 uppgår till löner 3,2 procent och prisindex 3,0 procent.

Utifrån ovanstående förutsättningar får kommunen ett budgeterat resultat 2023 på 0,0 mnkr 2024 på 0,0 mnkr samt 0,0 mnkr) 2025.

Not. Tillskottet 2024 motsvarar 50% av nämndernas bedömda kostnader för volymökningar och tillskottet 2025 motsvarar 40% av nämndernas bedömda kostnader för volymökningar.

Investerings- och exploateringsverksamheten

Investeringsbudget

Huvuddelen av investeringarna görs inom samhällsnämnden. Det är främst åtgärder inom vatten/avlopp samt gator och vägar. Inom kommunstyrelsen handlar det främst om ersättning av uttjänata IT-system och datorer. Övriga nämnders utrymme avser främst inventarier och reinvesteringar.

Nämnderna betalar ränta på investeringarna, internränta som erläggs till finansenheten, vilken för år 2023 fastställs till 2,4 procent.

För 2023 fastställs investeringsutrymmet till 153 590 tkr, varav 54 690 tkr inom skattefinansierad verksamhet och 98 900 tkr inom avgiftsfinansierad verksamhet. Exploateringsutgifterna fastställs till maximalt 9 500 tkr.

Samlade investeringsvolymerna oavsett kollektiv /utförare 2023-2025

	Årsbudget 2023		Årsbudget 2024		Årsbudget 2025		
	Summa budget 2023-2025	Utgifter	Inkomster	Utgifter	Inkomster	Utgifter	Inkomster
Kommunstyrelsen	27 910	11 960		9 100		8 350	
KS, Oförutsett	1 500	500		500		500	
KS, Skoldatorer	7 500	2 500		2 500		2 500	
KS, Admin-datorer	4 950	1 650		1 650		1 650	
KS, Internetförbindelser	550	300		250			
KS, Digitalisering	7 500	2 500		2 500		2 500	
KS, E-arkiv	2 100	1 600		500			
KS, mätinstrument	500	500					
KS, Laddstolpar elbilar	2 100	700		700		700	
KS, Cirkulationsplats	1 210	1 210					
KS, Totalförsvär	1 500	500		500		500	
Bildningsnämnden							
BIN, Reinvestering och volym	11 650	5 650		3 000		3 000	

Socialnämnden	3 500	2 500	500	500
Kost	760	580	160	20
Centralkök fsk/grsk	270	190	80	
Omsorg	150	90	60	
Möbler och köksutr. volymökning o nybyggnation	340	300	20	20
Stadsmiljö, Planerat underhåll	19 500	6 500	6 500	6 500
Gata	18 000	6 000	6 000	6 000
Dagvattenanläggningar	1 500	500	500	500
Stadsmiljö, Trafikåtgärder	14 000	3 000	5 500	5 500
Kollektivtrafiksåtgärder	3 000	0	1 500	1 500
Gång- och cykelbanor	4 000	2 000	1 000	1 000
Trafiksäkerhet/tillgänglighet	7 000	1 000	3 000	3 000
Stadsmiljö, Offentliga rum	34 750	11 000	12 250	11 500
Lekplatser	5 500	2 000	1 000	2 500
Upprustning torg/gata	12 000	4 000	4 000	4 000
Urbana stråk/miljöer	6 000	2 000	2 000	2 000
Personalbyggnad Ellbo ARV	4 000	1 000	3 000	
Hallar, förrådsbyggnad Ellbo	1 250		250	1 000
Stadsmiljö, ofördelat anslag	6 000	2 000	2 000	2 000
Anläggningar, Fritid	17 800	8 300	6 500	3 000
Konstgräs Strömsvallen	3 500	3 500		
Upprustning badplatser	800	800		
Upprustning Ekaråsen	1 000	1 000		
Underhållsåtgärder	3 000	1 000	1 000	1 000
Personalbyggnad Ellbo ARV	7 000	2 000	5 000	
Hallar, förrådsbyggnad Ellbo	2 500		500	2 000
Byggnader och lokaler	11 200	5 200	3 000	3 000
Reservkraftverk	2 200	2 200		
Övriga investeringar, byggnader och lokaler	9 000	3 000	3 000	3 000
SUMMA SKATT	141 070	54 690	46 510	41 370
VA, Nyinvesteringar	3 000	1 000	1 000	1 000
Singelserviser, exkl anslutningsavg	3 000	1 000	1 000	1 000
VA, Förnyelse	106 500	35 500	32 500	38 500
Rörnät	75 000	25 000	22 000	28 000
Övriga VA-anläggningar	6 000	2 000	2 000	2 000
Planerat underhåll vattenanläggningar	1 500	500	500	500
Planerat underhåll avloppsanläggningar	15 000	5 000	5 000	5 000
VA, Ofördelat anslag, oförutsett	9 000	3 000	3 000	3 000
VA, Övriga VA-investeringar	33 800	10 300	17 500	6 000
Personalbyggnad Ellbo ARV	24 000	9 000	15 000	
Hallar, förrådsbyggnad Ellbo	6 000		1 000	5 000
Projektering reservoar Lödöse	1 800	300	500	1 000
Förstudie nya VA-verk	2 000	1 000	1 000	

	0						
VA, Exploateringsinvesteringar	8 600	500		6 500		1 600	
Lödöse, Norra Gossagården	4 500	500		4 000			
Södra Gossagården	0						
Del av Tingberg 14:1	300					300	
Stommen	500					500	
Arbete med verksamhetsytor	2 500	-	-	2 500	-	-	-
Rådjursvägen	800					800	
SUMMA VA	151 900	47 300		57 500		47 100	
Avfall, nyinvestering	50 000	50 000					
Ny ÅVC	50 000	50 000					
Avfalls-investeringar	5 140	1 600		520		3 020	
ÅVC, drift och underhåll	50	50					
Ny ÅVC, drift och underhåll	40			20		20	
Digitalisering ÅVC, utveckling IT-system	50	50					
Digitalt fordons system	1 000	1 000					
Fordon	2 500					2 500	
Ofördelat anslag	1 500	500		500		500	
SUMMA AVFALL	55 140	51 600		520		3 020	
Summa skatt	141 070	54 690	0	46 510	0	41 370	0
Summa Avgift	207 040	98 900	0	58 020	0	50 120	0
totalt	348 110	153 590	0	104 530	0	91 490	0

Lokaluppdrag

Ny idrottshall vid Fuxernaskolan

Byggnation av ny idrottshall vid Fuxernaskolan. Beräknas vara klar under 2023. Åtgärden kommer att belasta bildningsnämndens och samhällsnämndens driftkostnader från 2024. Bildningsnämnden är initierande nämnd och därmed huvudansvarig nämnd. Beslut fattas i samråd med samhällsnämnden. Slutgiltigt beslut fattas av kommunstyrelsen.

Åtgärder Strömskolan

Tillbyggnation av Strömskolan för att öka elevkapaciteten beräknas vara klar 2023.

Bildningsnämnden är ansvarig nämnd. Hyrespåverkan på bildningsnämndens driftbudget från 2024.

Ny förskola på Ström

Ny förskola på Ström beräknas stå klar under 2024. Investeringen görs av part utanför koncernen. Bildningsnämnden är ansvarig nämnd. Hyran belastar bildningsnämndens driftkostnad från 2024 med helårseffekt 2025.

Ny F-6 skola i Lödöse inklusive idrottshall

Ny F-6 skola ska byggas i Lödöse. Tidplan slås fast i lokalförsörjningsplan 2024. Byggnationen ska ske i samarbete med part utanför koncernen. Bildningsnämnden är ansvarig nämnd.

Ny förskola i Lödöse

Ny förskola som ersätter Gossagårdens tillfälliga förskola ska byggas i Lödöse. Tidplan slås fast i lokalförsörjningsplan 2024. Bildningsnämnden är ansvarig nämnd.

Ny brandstation

Ny brandstation beräknas stå klar under slutet av 2023. AB Edethus uppför brandstationen. Kommunstyrelsen är ansvarig nämnd. Hyran belastar Kommunstyrelsens driftkostnad från 2024.

Ny ÅVC

Ny ÅVC beräknas stå klar under 2023. Projektet förutsätter att förstudie och kalkyl godkänns av kommunstyrelsen.

Exploateringsbudget

tkr Exploateringsprojekt	Budget 2023		Budget 2024		Budget 2025	
	Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift
Lödöse						
Norra Gossagården		-1 000	20 000	-17 000	6 000	-5 000
del av Tingberg 14:1	0	-1 000	0	-1 000		-17 000
Rådjursvägen	0		0	-1 000		-1 000
Lödöse S. Gossagården				-1 000		-1 000
Kvarnkoret						-500
Verksamhetsplan I Lödöse		-1 000		-1 000		-1 000
Ström						
Stallgärdet bostäder		-1 000	6 500	-1 000		
Södra Stallgärdets förskola		-500				
Strömsparken o ev sluss		-1 000		-1 000		-1 000
FÖP ström		-1 000		-1 000		
Östra Berg 121		-1 000		-2 000		-1 000
Lilla Edet						
Edet Stommen				-1 000		-1 000
Spånkajen				-1 000		
Bondevägen		-1 000		-5 000		
Nygård						
Ny tomt						
Förtätning				-1 000		-1 000
Ospecificerat						
Bostadsändamål		-500		-500		-500
Verksamhetsmark		-500		-500		-500
Summa	0	-9 500	26 500	-35 000	6 000	-30 500